

Olof Falkenström

HÅRDROCK
1967-1979
100 SKIVOR

EPITOME FÖRLAG

© Olof Falkenström 2012

Utgiven av Epitome Förlag

Tryck: Scandinavian Book

ISBN 978-91-980465-0-2

Första upplagan

www.epitome.se

Förord

Det var bättre förr. Eller i alla fall större. Skivorna var större, platåskorna högre och utgivningstakten för många av banden var knappast något som dagens artister skulle orka med. Exempelvis släppte Led Zeppelin två studioalbum år 1969, en bragd som Black Sabbath upprepade året därpå. Andra band som under något år på sjuttioalet släppte två studioalbum samma år var Thin Lizzy, Queen och Rush. KISS lyckades göra det både 1974 och 1976 medan de 1975 och 1977 släppte vardera ett studioalbum och en livedubbel. Att de 1978 överöste de köphungriga fansen med fyra soloalbum samtidigt som de sålde T-shirts, flipperspel och lunchboxar talar för att de verkligen var Larger Than Life!

Det roliga med hårdrocken under sjuttioalet var vilka unika sound de olika grupperna hade. I många fall bestod de av en sångare, två gitarrister, en basist och en trummis. Ändå lät band som AC/DC, Aerosmith, Judas Priest och Thin Lizzy ganska olika. Den största skillnaden mellan banden i den här boken kanske dock Motörhead och Rush står för. Två grupper som visade att sättningen gitarr, bas och trummor kunde låta väldigt olika.

Läs, lyssna på skivorna och gå därefter gärna in på förlagets hemsida och lämna era synpunkter. De välkomnas varmt!

Olof Falkenström
Helsingborg, juni 2012

Jimi Hendrix Experience *Are You Experienced* (1967)

Jeff Beck Group *Truth* (1968)

Led Zeppelin *Led Zeppelin* (1969)

Led Zeppelin *Led Zeppelin II* (1969)

Black Sabbath *Black Sabbath* (1970)

Black Sabbath *Paranoid* (1970)

Deep Purple *In Rock* (1970)

Free *Fire And Water* (1970)

Led Zeppelin *Led Zeppelin III* (1970)

Mountain *Climbing!* (1970)

Alice Cooper *Killer* (1971)

Black Sabbath *Master Of Reality* (1971)

Deep Purple *Fireball* (1971)

Jethro Tull *Aqualung* (1971)

Led Zeppelin *IV* (1971)

Uriah Heep *Look At Yourself* (1971)

Alice Cooper *School's Out* (1972)

Black Sabbath *Vol 4* (1972)

Deep Purple *Machine Head* (1972)

Deep Purple *Made In Japan* (1972)

Uriah Heep *Demons And Wizards* (1972)

Alice Cooper *Billion Dollar Babies* (1973)

Black Sabbath *Sabbath Bloody Sabbath* (1973)

Budgie *Never Turn Your Back On A Friend* (1973)

Deep Purple *Who Do We Think We Are* (1973)

Grand Funk *We're An American Band* (1973)

Led Zeppelin *Houses Of The Holy* (1973)

Montrose *Montrose* (1973)

Nazareth *Razamanaz* (1973)

Uriah Heep *Sweet Freedom* (1973)

ZZ Top *Tres Hombres* (1973)

Aerosmith *Get Your Wings* (1974)
Bachman-Turner Overdrive *Not Fragile* (1974)
Bad Company *Bad Company* (1974)
Deep Purple *Burn* (1974)
KISS *KISS* (1974)
KISS *Hotter Than Hell* (1974)
Queen *II* (1974)
Queen *Sheer Heart Attack* (1974)
Rush *Rush* (1974)

Aerosmith *Toys In The Attic* (1975)
Black Sabbath *Sabotage* (1975)
Deep Purple *Come Taste The Band* (1975)
KISS *Dressed To Kill* (1975)
KISS *Alive!* (1975)
Led Zeppelin *Physical Graffiti* (1975)
Nazareth *Hair Of The Dog* (1975)
Ted Nugent *Ted Nugent* (1975)
Queen *A Night At The Opera* (1975)
Rainbow *Ritchie Blackmore's Rainbow* (1975)
Rush *Fly By Night* (1975)
Rush *Caress Of Steel* (1975)
Thin Lizzy *Fighting* (1975)

AC/DC *High Voltage* (1976)
AC/DC *Dirty Deed Done Dirt Cheap* (1976)
Aerosmith *Rocks* (1976)
Blue Öyster Cult *Agents Of Fortune* (1976)
Boston *Boston* (1976)
Judas Priest *Sad Wings Of Destiny* (1976)
Kansas *Leftoverture* (1976)
KISS *Destroyer* (1976)
KISS *Rock'n'Roll Over* (1976)
Led Zeppelin *Presence* (1976)
Led Zeppelin *The Song Remains The Same* (1976)
Rainbow *Rising* (1976)
Rush *2112* (1976)
Rush *All The World's A Stage* (1976)

Scorpions *Virgin Killer* (1976)
Thin Lizzy *Jailbreak* (1976)
Thin Lizzy *Johnny The Fox* (1976)

AC/DC *Let There Be Rock* (1977)
Judas Priest *Sin After Sin* (1977)
KISS *Love Gun* (1977)
KISS *Alive II* (1977)
Meat Loaf *Bat Out Of Hell* (1977)
Rush *A Farewell To Kings* (1977)
Status Quo *Live* (1977)
Thin Lizzy *Bad Reputation* (1977)
Ufo *Lights Out* (1977)

AC/DC *Powerage* (1978)
AC/DC *If You Want Blood...You've Got It* (1978)
Ace Frehley *Ace Frehley* (1978)
Judas Priest *Stained Class* (1978)
Rainbow *Long Live Rock'n'Roll* (1978)
Rush *Hemispheres* (1978)
Scorpions *Taken By Force* (1978)
Scorpions *Tokyo Tapes* (1978)
Thin Lizzy *Live And Dangerous* (1978)
Ufo *Strangers In The Night* (1978)
Van Halen *Van Halen* (1978)

AC/DC *Highway To Hell* (1979)
Judas Priest *Killing Machine* (1979)
Judas Priest *Unleashed In The East* (1979)
KISS *Dynasty* (1979)
Led Zeppelin *In Through The Out Door* (1979)
Motörhead *Overkill* (1979)
Rainbow *Down To Earth* (1979)
Scorpions *Lovedrive* (1979)
Thin Lizzy *Black Rose* (1979)
Van Halen *Van Halen II* (1979)

1967-1969

Jimi Hendrix Experience *Are You Experienced* (1967)

Jeff Beck Group *Truth* (1968)

Led Zeppelin *Led Zeppelin* (1969)

Led Zeppelin *Led Zeppelin II* (1969)

Jimi Hendrix Experience *Are You Experienced* (1967)
Polydor

Låtlista: Purple Haze / Manic Depression / Hey Joe / Love Or Confusion /
May This Be Love / I Don't Live Today / The Wind Cries Mary / Fire /
Third Stone From The Sun / Foxy Lady / Are You Experienced

Musiker: Jimi Hendrix (gitarr/sång),
Noel Redding (bas), Mitch Mitchell (trummor)

Producent: Chas Chandler
Inspelningsstudios: De Lane Lea, CBS och Olympic Studios (London)

Historien om Jimi Hendrix är lika osannolik som den är kort. Det var den före Animals-basisten Chas Chandler som av Keith Richards dåvarande flickvän blev tipsad om Hendrix. Chandler tog över Hendrix till London och introducerade honom för den engelska musikeliten. Tillsammans satte de ihop Jimi Hendrix Experience, gruppen där Chandler också blev manager och producent. Efter att ha gett ut singlarerna *Purple Haze*, *The Wind Cries Mary* och *Hey Joe* släppte bandet i maj 1967 debutskivan **Are You Experienced**, men på den engelska utgåvan hade de ovanstående singellåtarna ersatts av *Remember*, *Red House* och *Can You See Me?*. Förutom låtförändringarna har skivan (både då och senare) släppts med olika omslag. Många av skivans låtar, bland andra *Purple Haze*, *I Don't Live Today*, *Fire* och *Foxy Lady* har påverkat det riffbaserade gitarrspelet och hela hårdrocksgenren i stort. Men skivan innehåller också lugnare låtar som *The Wind Cries Mary* och *May This Be Love*, låtar där Hendrix jazzinflenser lyser igenom.

Are You Experienced tillhör de banbrytande debutskivorna och faktum är att endast Beatlesskivan **Sgt Pepper's Lonely Hearts Club Band** kunde hålla Hendrix från topplistas förstaplats. Likt Eddie Van Halens framgång drygt tio år senare flyttade Hendrix också fram positionerna för vad en rockgitarrist kan uträtta, och att engelska gitarrister som Eric Clapton och Jeff Beck började svettas av konkurrenssituationen de försatts i var fullt naturligt. Debutskivans uppföljare, **Axis: Bold As Love**, släpptes i årsskiftet 1967-1968 och dubbelskivan **Electric Ladyland** utkom 1968. På mindre än ett och ett halvt år hade gitarristen alltså släppt sina samtliga studioalbum. Hendrix splittrade sitt Experience och med den nya konstellationen Band Of Gypsies släppte han 1970 en liveskiva med samma namn. Samma år, den 18 september, dog Hendrix en alltför tidig död. Gitarrvärlden hade därmed mist sin starkast lysande stjärna.

Jeff Beck *Truth* (1968)

EMI Columbia

Låtlista: Shapes Of Things / Let Me Love You / Morning Dew / You Shook Me /
Ol' Man River / Greensleeves / Rock My Plimsoul / Beck's Bolero /
Blues De Luxe / I Ain't Superstitious

Musiker: Jeff Beck (gitarr/sång/bas), Rod Stewart (sång),
Ronnie Wood (bas), Micky Waller (trummor)

Producent: Mickie Most

Inspelningsstudio: Abbey Road Studios (London)

Jeff Beck slog igenom som 21-åring med Yardbirds 1965. Efter att ha lämnat bandet gav han 1967 ut solosingeln *Hi Ho Silver Lining* vilken blev en stor hit. Med egna bandet Jeff Beck Group släppte han 1968 skivan **Truth**, en hård bluesplatta som likt Led Zeppelins första platta anses vara en föregångare inom hela hårdrocksgenren. **Truth** har dock inte fått samma genomslag som **Led Zeppelin I**, en skiva den faktiskt föregick med fyra månader.

Vid inspelningarna av debutskivan bestod gruppen av Jeff Beck, Rod Stewart, Ron Wood och Micky Waller. Förutom dessa gästspelade några av den tidens största rockmusiker, som Nicky Hopkins (piano), Keith Moon (trummor), Jimmy Page (gitarr) och John Paul Jones (bas/hammondorgel), på skivan.

Truth inleder med *Shapes Of Things*, en låt Jeff Beck redan spelat in med Yardbirds. En mängd artister, bland andra Gary Moore och David Bowie, har senare även gjort covers på låten. Willie Dixons låt *You Shook Me* skulle komma att dyka upp på Led Zeppelins första skiva. Beck menade att Led Zeppelin stulit hans idé och under lång tid skapade detta en klyfta i relationen mellan de forna Yardbirdsmedlemmarna Jeff Beck och Jimmy Page. Ironiskt nog var det Led Zeppelins John Paul Jones som spelade på Jeff Becks version. Bland skivans övriga låtar märks *Beck's Bolero* (en låt Beck skrivit tillsammans med Jimmy Page) och en akustisk version av den traditionella sången *Greensleeves*. Förutom *You Shook Me* lyckades Beck även att få med en annan Willie Dixon-låt, *I Ain't Superstitious*.

Den första upplagan av Jeff Beck Group släppte året därpå skivan **Beck-Ola** (1969). Efter att han spelat med gruppen Beck, Bogert & Appice har Jeff Beck senare mest arbetat som soloartist, men relativt tidigt övergav han (olikt Jimmy Page) hårdrocken för att istället hela tiden söka sig nya musikaliska vägar, bland annat inom jazzfusion.

Led Zeppelin *Led Zeppelin* (1969) Atlantic

Låtlista: Good Times, Bad Times / Babe I'm Gonna Leave You / You Shook Me /
Dazed And Confused / Your Time Is Gonna Come / Black Mountain Side /
Communication Breakdown / I Can't Quit You Baby / How Many More Times

Musiker: Robert Plant (sång/munspel), Jimmy Page (gitarr),
John Paul Jones (bas/orgel), John Bonham (trummor)

Producent: Jimmy Page
Inspelningsstudio: Olympic Studios (London)

Då Led Zeppelin i oktober 1968 gick in i studion för att spela in sitt debutalbum var de nyss hemkomna från en kortare Skandinavienturné. Under denna hade bandet använt sig av namnet The New Yardbirds, vilket syftade på gitarristen Jimmy Pages tidigare grupp The Yardbirds. Page hade en vision om hur det nya bandet skulle låta och handplockade den tidigare studiomusikern John Paul Jones samt sångaren Robert Plant och trummisen John Bonham, båda tidigare relativt okända. Från början hade Page tänkt använda sig av Chris Dreja (Pages förre kollega från The Yardbirds) som basist, men då denne istället valde att bli fotograf föll valet på Jones. Dreja kom dock att ta gruppafotot på baksidan av Led Zeppelins debutskiva.

För att spara pengar (inspelningskostnaderna blev endast 1782 pund) producerade Page själv debutskivan. Det innebar att gruppen fick större artistisk frihet och att mycket av deras senare sound (med inslag av rock, blues, indisk och engelsk folkmusik) fanns med redan på **Led Zeppelin I**.

Skivan inleds med *Good Times Bad Times*, en låt som även släpptes som singel. *You Shook Me* och *I Can't Quit You Baby* är båda omarbetade gamla blueslåtar, och i de här fallen skrevs originalen av Willie Dixon. Andra höjdpunkter är akustiska *Babe I'm Gonna Leave You* och episka *Dazed And Confused*. Den sistnämnda utvecklades live till en halvtimmeslång låt där Page plockade fram violinstråken för sitt extravaganta gitarrsolo. Desto mer enkel är *Communication Breakdown*, en låt som för att vara Led Zeppelin är ovanligt rak. Avslutande *How Many More Times* hade börjat utvecklas redan under Yardbirdstiden men med Plant vid mikrofonen och en särskilt inspirerad Page lyfter låten till oanade höjder.

Med debutalbumet färdigställt begav sig gruppen ut på turné under vilken inspelningarna till uppföljaren gjordes. En spikrak resa mot toppen hade tagit sin början.

Led Zeppelin *Led Zeppelin II* (1969) Atlantic

Låtlista: Whole Lotta Love / What Is And What Should Never Be / The Lemon Song /
Thank You / Heartbreaker / Living Loving Maid (She's Just A Woman) /
Ramble On / Moby Dick / Bring It On Home

Musiker: Robert Plant (sång/munspel), Jimmy Page (gitarr),
John Paul Jones (bas/orgel), John Bonham (trummor)

Producent: Jimmy Page

Inspelningsstudios: Olympic Studios (London), Morgan Studios (London),
Mirror Sound (Los Angeles), Mystic Studios (Los Angeles), Juggy Sound (New York),
Atlantic Studios (New York), A & R Studios (New York)

Inklämd mellan turnéer skedde inspelningen av Led Zeppelins andra album i olika skivstudios i USA och Europa. Att spela in på så många platser skulle kunna ha gett skivan ett splittrat intryck, men slutresultatet är en av tidernas bästa hårdrocksskivor. Här finns klassikern *Whole Lotta Love*, lugna *What Is And What Should Never Be* (vilken innehåller Plants första textbidrag till gruppen) och *Thank You* (en låt Plant skrev som en hyllning till sin indiskfödda fru Maureen). *Heartbreaker* innehåller ett oackompanjerat gitarrsolo som fungerade som inspiration åt Eddie Van Halen när denne komponerade sitt ensamsolo *Eruption*. Liksom Pages gitarrsolo har Bonham ett trumsolo i låten *Moby Dick*, ett av skivans absolut bästa nummer. Låtarna är alla skrivna av Led Zeppelin men på grund av tidspress byggde tre av låtarna (*Whole Lotta Love*, *The Lemon Song* och *Bring It On Home*) på klassiska blueslåtar. De blev också stämda för att texten till *Whole Lotta Love* påminde alltför mycket om en Willie Dixon-låt. Dixon låg också bakom två av debutskivans spår.

Designern David Juniper fick uppdraget att göra något intressant med skivans omslag och resultatet blev en bild på Tyska Luftwaffes Jastadivision. Kopplingen till gruppen var att just denna division använt sig av zeppelinare under första världskriget. Några av divisionens medlemmar hade fått sina ansikten utbytta mot gruppmedlemmarnas, Peter Grants (manager), Richard Coles (turnémanager) och aktrisen Glynis Johns. Att Johns fått plats på skivomslaget berodde på att gruppen ville skämta med ljudteknikern Glyn Johns vars namn var snarlikt.

Led Zeppelin II släpptes i oktober 1969, endast nio månader efter debuten, och blev listetta i såväl USA som England. Mot bandets vilja släppte skivbolaget Atlantic också låten *Whole Lotta Love* som singel. Det kom att bli gruppens sista singelsläpp någonsin.